

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga/érettségi és diplomavizsga

2020. május 12.

Magyar

Magyarázatok és megoldási javaslatok

1. téma/1. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Janikovszky Éva: <i>A bőség kosara</i>
Szövegtípus:	értelmezés
Szavak száma:	450–550
Szituáció:	–
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	<p>A novella mesélője először leírja, milyen volt a gazdasági helyzet régebben. Feltehetőleg a kommunista időben nőtt fel, bár ezt nem mondja ki szó szerint.</p> <p>Az árukínálat szegényes volt, nem volt választék, néha nem is lehetett kapni bizonyos árukat. Minden szabályozva volt, mindenki tudta, miért hova kell fordulni. Kevésbé vonzó, unalmas, egyforma volt a ruházat. Nem lehetett válogatni. Másrészt pedig mindennek elérhető ára volt, és nem kellett sok időt tölteni a karácsonyi vásárlással.</p> <p>Ma viszont más a helyzet, mindenhol pláza és szupermarket van, ahol mindig minden kapható. A vásárlás állandóan hangos, kalandos tevékenység, nincs hiány semmiben. Hazafelé menet a főszereplő összefut egy régi kolléganőjével, akivel jól beszélget és nevet. Aztán hazasiet, barátokat hív fel, ismerősöket, rokonokat. A szomszédba is becsönget, és tracssol egyet. Most karácsony van, a gazdag ajándékok ideje, de azt érzi, manapság leginkább a törődés, a figyelem, a mosoly hiányzik.</p>
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Adja vissza ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemesse ...!	<p>Felépítés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a múlt és jelen szembeállítása kétféle szempontból (árak, gazdaság vs. emberi kapcsolatok, kommunikáció) ■ közepén van a fordulópont a mai helyzet rövid bemutatásával (árubőség, reklám, pazarlás) – retorikus kérdésben ismétlődik a novella címe ■ múlt: a szegényes árukínálat részletes leírása, jelen: tevékenységek és beszélgetések visszaadása ■ a hiány/hiányzik szó többször szerepel (elején, közepén, végén), összeköti a történet két tartalmi részét <p>Nyelvezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ egyszerű mondatok, kevesebb összetett mondat ■ sok egyszavas mondat vagy félmondat

	<ul style="list-style-type: none"> ■ kérdések ■ rövid bekezdések (néha csak egy mondat) ■ ismétlések (szavak, mondatrészek, megfogalmazások) ■ első rész: számtalan főnév és melléknév; személytelen felsorolás, leírás; ■ második fele: inkább igék (cselekvést, mozgást kifejező), E. sz. 1. sz.-ben mesél; ■ egyenes és függő beszéd
<p>Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Értékelje ...!</p>	<p><i>Egyéni megoldási lehetőségek; lehetséges hozzászólások:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Régebben elégedetlenek voltak az emberek, mert szegényes volt az árukínálat, és sok mindent nem lehetett kapni. ■ Ma bőven van mindenből, de az emberek elfelejtenek egymással törődni, társalogni, egymásra gondolni, egymásra mosolyogni, nevetni. ■ Mi fontos az életben? Áruk, pénz, vásárlás vagy az emberi kapcsolatok, rokonok, barátok, szeretet?

1. téma/2. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Tóth Krisztina és az írói munka
Szövegtípus:	összefoglalás
Szavak száma:	270–330
Szituáció:	helyzet: egy írói munkáról szóló szöveg összefoglalása szerep: diák címezettek: diákok
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	leírás, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	Tóth Krisztina magyar író nő egy interjúban elmondja, <ul style="list-style-type: none"> ■ mit jelent neki a jó irodalom, és milyen az, ■ mi szerinte az irodalom feladata, ■ hogyan dolgozik, ■ honnan szerez inspirációt.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Adja vissza ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ nem hisz a könnyen befogadható irodalomban ■ inkább a nyugtalanító műveket szereti, amelyek nagyobb erőfeszítéseket kívánnak az olvasótól ■ ne kínáljon kész megoldásokat a mű ■ a mű elolvasása után az olvasó jusson közelebb saját problémáihoz ■ dolgozzon hosszú távon az olvasóban a szöveg, ne hagyja nyugodni ■ ne okozzon csak azonnali örömet, mint például vicces előadásokon
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Tárja fel ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ sokat jegyzetel, noteszbe ír neveket, címszavakat ■ mindig nála van a laptopja, hogy bármikor le tudjon ülni dolgozni ■ néha akkor is ír irodalmi szöveget valamilyen feljegyzés alapján, ha nem emlékszik, mire vonatkozik pontosan a felfegyvés ■ a körülötte lévő emberekre, eseményekre figyel ■ újságot, hirdetéseket nézeget ■ mindent felhasználhatónak tart, ami körülötte történik, minden kis történet lehet alapanyag ■ általában kitalál szövegeket, nem saját tapasztalatokról mesél, a legtöbb sztorija fikció (de természetesen mindennapi elemeket is beépít) ■ történeteinek keresztül szeretne minél többet elmondani a világról, mindenestre fontos neki, hogy hitelesek legyenek ■ úgy él, mint az átlagember, hétköznapi feladatokkal, de valahogyan mindig dolgozik, figyel, fogalmaz

2. téma/1. feladat

Téma:	Turizmus
Feladat címe:	Síoktatás gyerekeknek
Szövegtípus:	kommentár
Szavak száma:	405–495
Szituáció:	helyzet: véleményét közli a sportról az iskola weboldalán megjelenő kommentárban szerep: diák címezettek: a weboldal olvasói
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, narráció, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	A mariazeili síiskolában az egyéni foglalkozás a lényeges. A tulajdonosa, Rudolf Dellinger szerint nincs ügyetlen gyerek, mert a gyerek sikere csak attól függ, hogyan és mennyi idő alatt tanulja meg a síelést. Kis csoportokat szokott tanítani, többnyelvű oktatást is kínál, megfelelő felszerelést is lehet tőle kölcsönözni.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Magyarázza meg ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ hatékony és biztonságos az oktatás – egyéni oktatást is kínál, vagy elég kis csoportokban tanulnak a gyerekek ■ elég időt, türelmet, megértést szánnak mindegyik gyerekre ■ ma már eléggé ismert a Dellinger család neve az egész környéken – sőt Kelet-Ausztriában is működik egy (a síeléstől független) cége ■ nagyapjától, apjától már sokat tanult, átvette a sikeres módszereiket ■ szívből jön az energiája, szereti a sísportot, szereti a munkáját és az oktatást (ezért el is hagyta az eredeti, műszaki pályáját) ■ Dellinger bevezette a snowboardozást Ausztriában – innovatív, kreatív, sok minden iránt érdeklődik, nyitott szemmel jár ■ bízik a tanulók képességeiben ■ különleges programot kínál a kicsiknek (Kinderland) ■ többnyelvű oktatókat alkalmaz ■ a beszélt nyelvek szerint állítja össze a csoportokat
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás: egyetértés, tetszés kinyilvánítása vagy ellenvélemény.</i>

2. téma/2. feladat

Téma:	Turizmus
Feladat címe:	Utazási típusok
Szövegtípus:	összefoglalás
Szavak száma:	315–385
Szituáció:	helyzet: referátumra készül szerep: diák címezettek: diáktársak
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	leírás, narráció, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	A szerző röviden bemutatja a szabadidőturizmus főbb típusait és annak céljait. Szerinte nyolc típus különböztethető meg: természetjárás, üdülturizmus, kulturális turizmus, egészségturizmus, vallási turizmus, sportturizmus, gasztroturizmus, különleges turizmus.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Tárja fel ...!	Néhány típus között hasonlóságokat lehet találni, mások teljesen különböznek egymástól. Néha a pihenés és kikapcsolódás áll a középpontban, néha az aktív tevékenység vagy egy rendezvényen való részvétel. természetjárás: ■ más szóval túrázás ■ sok sportolással jár, lehet fárasztó és kellemetlen ■ pihenésre, relaxációra, stresszkezelésre jó (mert az ember a természetben van, távol a sietős mindennapi élettől) üdülturizmus: ■ távol az otthonától, leginkább egy helyen marad az ember (sokszor termálfürdőben, tengerparton) ■ a célok a semmittevés, tervezetlenség, gondtalanság, pihenés, relaxáció, bulizás kulturális turizmus: ■ új kultúra megismerése vagy egy kulturális eseményen való részvétel a célja ■ inkább aktív az ember egészségturizmus: ■ orvosi ellátás/kezelés vagy gyógyulás miatt utazik az ember, ill. a betegség megelőzése a célja ■ lehet aktívabb is, ha a fitnessz és a sport is szerepel a gyógyulásban

	<p>vallási turizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ céljai hasonlóak a kulturális turizmuséihoz: helyszínek, műemlékek meglátogatása <p>sportturizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ egyrészt az aktív sport a cél; lehet verseny vagy hobbi is ■ másrészt a nézők és drukkerek a passzív turisták, akik eljönnek bizonyos sportrendezvények miatt <p>gasztroturizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a kulturális turizmushoz hasonlóan egy új hely megismerése a cél, különösen a helyi konyha megismerése vagy egy rendezvényen való részvétel <p>különleges turizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a legextrémebb kategória (veszélyes is lehet): pl. túlélőtúra, szexturizmus, úrturizmus ■ céljai új tapasztalatok szerzése, kiszakadás a mindennapokból, különleges élmény
--	--

3. téma/1. feladat

Téma:	Generációk
Feladat címe:	Több generáció egy munkahelyen
Szövegtípus:	értekező fogalmazás
Szavak száma:	405–495
Szituáció:	–
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, narráció, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	Az X, Y és Z generáció együtt dolgozik a munkahelyeken, mivel azonban a munkához való hozzáállásuk és képességeik különbözőek, felmerül a kérdés, hogyan tudnak együttműködni egy-egy cégen belül. Nincs jobb vagy rosszabb generáció, ideális esetben hatékonyabb a munka, ha több generáció dolgozik együtt.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Hasonlítsa össze ...!	<i>Az interjú szerint:</i> X generáció: ismeri a túlterhelést, elfogadja a szabályokat, a státusz és a pénz fontos, tekintélytisztelő, ismeri a technikát, teljesítőképesége csúcspontján van, értékes tudása és tapasztalatai vannak, ami a céget segítheti Y generáció: jó problémamegoldó, technikai innovációkra gyorsan reagál, dinamikus, versengő, eredményorientált, csoportmunkás, jól akarja érezni magát a munkahelyen Z generáció: ingergazdag környezetet szeret, megosztott figyelemre képes, innovatív, kreatív, interaktív, a gyors megoldásokat szereti, a formalitást nem szereti, könnyen vált munkahelyet
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Az interjúalany szerint:</i> A különböző mentalitású munkatársak erősíthetik, kiegészíthetik egymást, ha elfogadják egymás másságát, tanulhatnak egymástól. <i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás:</i> Előnyök egy fiatal számára: sokat tanulhat idősebb kollégáitól, de saját erősségeinek ismeretében sokat tud nyújtani is a többieknek. Hátrány: türelmesebbnek, toleránsabbnak kell lennie kortársaival.

3. téma/2. feladat

Téma:	Generációk
Feladat címe:	Nagyszülőkkel egy fedél alatt?
Szövegtípus:	olvasói levél
Szavak száma:	315–385
Szituáció:	helyzet: hozzászólás egy cikkhez szerep: olvasó címezettek: a <i>csaladhalo.hu</i> szerkesztősége, ill. olvasói
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, narráció, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	A generációk együttélésének vannak előnyei és hátrányai. Mindegyik generáció számára hasznos lehet az együttélés, ha tekintettel vannak a felfogásban és életvitelben megfigyelhető különbségekre.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Hozza összefüggésbe ...!	A nagyszülő segítséget tud nyújtani a dolgozó szülőnek a mindennapok megszervezésében, a gyerekgondozásban, ill. anyagi segítség is lehet. A nagyszülő szellemileg frissebb marad, ha nem egyedül él, ha van feladata, és van lehetősége a kommunikációra. <i>A vizsgázó ezek közül azt emeli ki, amire ki akar térni az olvasói levélben.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Értelmezze ...!	<i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás: valamelyik formát helyezi előtérbe a vizsgázó, vagy megkeresi mindkettőnek az előnyeit és hátrányait.</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás: egyetértés, tapasztalatok a saját családi környezetben, esetleg az olvasói levél írója maga is megismerte mindkét formát és levonja a következtetéseit. Esetleges ellenérvek is elfogadhatóak.</i>